
Sprawozdanie z czynności naukowych

Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 26, 13-38

1933

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

II.

Sprawozdanie z czynności naukowych.

A. Działalność Wydziałów.

1. Wydział I.

Przewodniczącym Wydziału był Bronisław Gubrynowicz, Zastępcą Przewodniczącego — Stanisław Szober, Sekretarzem — Stanisław Słoński, Zastępcą Sekretarza — Tytus Benni.

W okresie sprawozdawczym Wydział odbył 9 Zebrań naukowych, na których przedstawiono 11 referatów, a mianowicie:

1. 19.X.1932 r. W i e c z o r k i e w i c z B r o n i s ł a w — O „Polskim słowniku pijackim“ Jul. Tuwima.
2. 23.XI.1932 r. D o r o s z e w s k i W i t o l d — Z b a d a ń gwarowych na Lubelszczyźnie.
3. 23.XI.1932 r. K o n e c z n a H a l i n a — Próba objaśnienia przegłosu w językach słowiańskich.
4. 7.XII.1932 r. M a k o w i e c k i T a d e u s z — Z a g a d n i e n i e ż y c i a w t w ó r c z o ś c i W y s p i a ń s k i e g o i j e g o k o n s e k w e n c j e a r t y s t y c z n e .
5. 7.XII.1932 r. W e s t f a l S t a n i s ł a w — U w a g i o z a p o ż y c z e n i a c h p o l s k i c h w j ę z y k u l i t e w s k i m .
6. 30.I.1933 r. D o r o s z e w s k i W i t o l d — M e m o r j a ł w s p r a w i e o s t a t n i c h p r o j e k t ó w z m i a n o r t o g r a f j i .
7. 8.II.1933 r. H e l s z t y ń s k i S t a n i s ł a w — A n g i e l s k a p o w i e ś c p a r l a m e n t a r n a w u b i e g ł e m s t u l e c i u .
8. 14.II.1933 r. S z o b e r S t a n i s ł a w — Z a s a d y u k ł a d u w y r a z ó w w z d a n i u p o l s k i m .
9. 13.III.1933 r. D o r o s z e w s k i W i t o l d — W y m o w a n o s ó w e k p o l s k i c h .
10. 10.V.1933 r. K r o k i e w i c z A d a m — Z a g a d n i e n i a f i l o z o f j i A n a k s i m a n d r a .
11. 21.VI.1933 r. S z o b e r S t a n i s ł a w — U k ł a d w y r a z ó w w o f i a r n y c h i a u t o r s k i c h n a p i s a c h s t a r o g r e c k i c h .

2. Wydział II.

Przewodniczącym Wydziału był p. Marcełi Handelsman, Zastępcą Przewodniczącego—p. Tadeusz Brzeski, Sekretarzem—p. Władysław Tatarzewicz, Zastępcą Sekretarza — p. Zygmunt Batowski.

W okresie sprawozdawczym Wydział odbył 11 Zebrania naukowych, na których przedstawiono 17 referatów, a mianowicie:

1. 3.X.1932 r. Bujak Franciszek — Skąd przybyli Wjatyccze do Polski.

2. 7.XI.1932 r. Lisowski Kazimierz — O odrębności działania estetycznego poezji. Cz. I.

3. 12.XII.1932 r. Lisowski Kazimierz — O odrębności działania estetycznego poezji. Cz. II.

4. 12.XII.1932 r. Bogatkiewicz Władysław — Aleksander I i reakcja umysłowa w Rosji po 1812 r.

5. 16.I.1933 r. Kieszkowski Bohdan — Renesansowy platonizm we Włoszech.

6. 6.II.1933 r. Koschembahr Łyskowski Ignacy — Przepisy ustawy a prawo w prawie rzymskiem.

7. 6.II.1933 r. Zabko Potopowicz A. — Polityka agrarna jako nauka.

8. 13.III.1933 r. Batowski Zygmunt — Pomnik Tarły w warszawskim kościele Jezuitów i jego twórca.

9. 13.III.1933 r. Walicki Michał — Malarstwo XV wieku w Polsce. Problem i systematyka. Cz. I.

10. 15.V.1933 r. Walicki Michał — Malarstwo XV wieku w Polsce. Problem i systematyka. Cz. II.

11. 23.V.1933 r. Starzyński Juljusz — Dzieje budowy pałacu w Wilanowie 1677 — 1733.

12. 31.V.1933 r. Russjan Lucjan — Polacy i sprawa polska w r. 1848 i 1849 na Węgrzech.

13. 31.V.1933 r. Widerszal Ludwik — Sprawy kaukaskie w polityce europejskiej 1831 — 1864.

14. 31.V.1933 r. Zacharow A. A. — Archeologii Kaukazu.

15. 12.VI.1933 r. Husarski Wacław — Attyki polskie, ich pochodzenie i oddziaływanie.

16. 12.VI.1933 r. Niemojewski Jerzy — Leon Frankowski.

17. 26.VI.1933 r. X. Jakubisiak Augustyn — Zagadnienie jednostki w filozofji jedności.

2-a. Sekcja Nauk Prawniczych i Ekonomicznych.

W okresie sprawozdawczym Sekcja odbywała jedynie Zebrania wspólnie z Wydziałem II-gim T. N. W.

3. Wydział III.

Przewodniczącym Wydziału był p. Stanisław Józef Thugutt, Zastępcą Przewodniczącego — p. Stefan Mazurkiewicz, Sekretarzem — p. Wiktor Lampe, Zastępcą Sekretarza — p. Czesław Białobrzęski.

W okresie sprawozdawczym Wydział odbył 9 Zebrań naukowych, na których przedstawiono 31 referatów, a mianowicie:

1. 15.X.1932 r. Jezierski Tadeusz W. — O 9 — 10-dwuhydroksy-9 — 10-dwu- α -naftylo-9 — 10-dwuwo-dorofenantrenie i 2 — 2'-dwu- α -naftoilodwufenyłu.

2. 15.X.1932 r. Łaszkiewicz Antoni — O mie-dzi rodzimej.

3. 26.XI.1932 r. Polaczek Marjan — O kwa-sach akrydonosulfonowych.

4. 26.XI.1932 r. Opalski W. — Zakrycia gwiazd obserwowane w Obserwatorjum Astronomicznem Uniwersyte-tu Warszawskiego od lipca 1931 r. do października 1932 r.

5. 26.XI.1932 r. Eilenberg Samuel — Uwagi o zbiorach i funkcjach względnie mierzalnych.

6. 26.XI.1932 r. Kusner J. H. — Krzywe o cyklicznej spójności wyższych rzędów.

7. 15.XII.1932 r. Sierpiński Wacław — O zbiorze linjowym nieprzeliczalnym, który jest pierwszej kategorii na każdym zbiorze doskonałym.

8. 15.XII.1932 r. Gołąb Stanisław — O funk-cjach jednorodnych I. Równanie Eulera.

9. 28.I.1933 r. Sierpiński Wacław — Uwaga o superpozycjach funkcji ciągłych.

10. 28.I.1933 r. Leja Franciszek — O pewnej własności podwójnych szeregów Dirichleta.

11. 25.II.1933 r. Sierpiński Wacław — O pewnym zagadnieniu p. Ruzewicza, dotyczącem superpozycji funkcji mierzalnych.

12. 25.II.1933 r. Pompeiu Dimitrie — O pewnym zagadnieniu, tyzącem się monogeniczności funkcji zmiennej zespolonej.

13. 25.II.1933 r. Thugutt Stanisław Józef — O jancie, nowym mineralu z Janowej Doliny na Wołyniu.

14. 25.II.1933 r. Kozakiewicz Wacław — O pewnym twierdzeniu z teorii operatorów i jego zastosowaniu do lasplaszjanów uogólnionych.

15. 18.III.1933 r. Thugutt Stanisław Józef — O ptylocie z Mydzka na Wołyniu.

16. 18.III.1933 r. Łaszkiewicz Antoni — O postaci krystalicznej aspiryny handlowej.

17. 18.III.1933 r. Jabłoński Ludwik — Własności krystalograficzne jangoniny.

18. 18.III.1933 r. Morawiecki Antoni — Przyczynek do petrografji dolomitu z Zagnańska.

19. 18.III.1933 r. Schütte Kurt — O pewnym częściowym systemie rachunku zdań.

20. 29.IV.1933 r. Wojno Tadeusz Jerzy — Przyczyunki do metodyki justowania mikroskopu mineralogicznego.

21. 29.IV.1933 r. Górczyński Władysław i Ostrowski Franciszek — O wartościach rozproszonego promieniowania słonecznego dla Warszawy i niżu polskiego.

22. 29.IV.1933 r. Gołąb Stanisław — O odwzorowaniu odpowiedniem przestrzeni Riemanowskich.

23. 31.V.1933 r. Smosarski Władysław — Polaryzacja światła nieba o zmroku.

24. 31.V.1933 r. Olewski B. — Przyczynek do badania przekształceń definicji zbioru mierzalnego B.

25. 31.V.1933 r. Marcinkiewicz J.—O pewnej klasie funkcji rzeczywistych i ich szeregach Fourier'a.

26. 31.V.1933 r. Sierpiński Wacław — O pewnej własności rodzin zbiorów przeliczalnych.

27. 31.V.1933 r. Dominikiewicz Mieczysław — O pewnych reakcjach natrolitu naturalnego. Przyczynek do poznania rodnika natrolitowego glinokrzemianów.

28. 31.V.1933 r. Mazurkiewicz Stefan — O pewnym zagadnieniu p. Borsuka.

29. 28.VI.1933 r. Jaskólski Stanisław — Złoża srebrowo-cynowe Potosi w Boliwii.

30. 28.VI.1933 r. Kuhl Jan—Glinki boksytowe z Najdziszewa i złoża haloizytu z Mierzęcic w półn. części Zagłębia Dąbrowskiego.

31. 28.VI.1933 r. Garcia Godofredo — Równania Lagrange'a i zasada Hamiltona w mechanice klasycznej oraz w mechanice względnościowej.

4. Wydział IV.

Przewodniczącym Wydziału był p. Jan Sosnowski, Zastępcą Przewodniczącego — p. Bolesław Hryniewiecki, Sekretarzem — p. Wacław Roszkowski, Zastępcą Sekretarza — p. Kazimierz Bassalik.

W okresie sprawozdawczym Wydział odbył 6 Zebrań naukowych, na których przedstawiono 22 referaty, a mianowicie:

1. 17.XI.1932 r. Niewieczerzałówna Bożena — Studja morfologiczne nad mykorrhizą storczyków krajowych.

2. 17.XI.1932 r. Orłowska Jadwiga — O budowie przewodu pokarmowego u błotniarek (Lymnaeidae) europejskich.

3. 17.XI.1932 r. Wnorowski Kazimierz — O mięśniach mostkowych u płodów bezmózgich.

4. 15.XII.1932 r. Obitz Kurt — Pasożyty jelitowe bydła z okolic błota Hryczyn (Polesie).

5. 15.XII.1932 r. Feliksiak Stanisław — Mięczaki filtrów warszawskich.

6. 15.XII.1932 r. Loth Edward — Rosomak (*Gulo borealis* Nilss) w Gródku II na Wołyniu.

7. 9.II.1933 r. Konopacki Mieczysław — Rola nabłonka pęcherzykowego w wytwarzaniu żółtka u *Loligo vulgaris*.

8. 9.II.1933 r. Przyłęcki Stanisław — O nukleoproteidach. I.

9. 9.II.1933 r. Smoleńska Janina — Obserwacje nad życiem ślimaka niebieskiego *Bielzia coeruleans* (Bielz).

10. 16.III.1933 r. Zandowa Natalja — Barjera ochronna wewnętrzna układu nerwowego.

11. 16.III.1933 r. Przyłęcki St., Frajberger S. i Giedroyć W. — O nukleoproteidach. II.

12. 16.III.1933 r. Ocioszyńska Bankierowa Jadwiga — Budowa żuwaczek u rozwielitki *Daphnia magna* Straus.

13. 18.V.1933 r. Dąbkowska Irena — Torfowiska jeziorne i dolinne źródeł Szczary.

14. 18.V.1933 r. Szejnman Rozenberg Anna — O przyswajaniu żelaza w czasie rozwoju zarodkowego kurczęcia.

15. 18.V.1933 r. Balzam N. — Badania nad przemianą materji i energii w rozwoju owadów. II. Stosunek produkcji cieplnej do procesów oddechowych w czasie rozwoju pozarodkowego *Lymantria dispar* L. i *Bombyx mori* L.

16. 18.V.1933 r. Białaszewicz Kazimierz — O metodyce i technice badań nad wymianą gazową u człowieka w czasie pracy.

17. 18.V.1933 r. Perlberg Ałta — O okresie początkowym pracy u człowieka.

18. 22.VI.1933 r. Zandowa Natalja — Badania doświadczalne nad oliwkami opuszkowemi.

19. 22.VI.1933 r. Laskowski Michał — Badania nad rozmieszczeniem wapnia i fosforu we krwi. II. O warunkach powstawania koloidalnego wapniowo-fosforowego kompleksu w surowicy.

20. 22.VI.1933 r. Bujalska Ewa — Rezerwa alkaliczna osocza krwi kur w okresie nieśności.

21. 22.VI.1933 r. Stefański Witold — Nicienie jezior tatrzańskich. Cz. I.

22. 22.VI.1933 r. Obitz Kurt — Badania nad jajami niektórych tasiemców z rodziny Anoplocephalidae.

5. Wydział V.

Przewodniczącym Wydziału był p. Aleksander Wasiutyński, Zastępcą Przewodniczącego — p. Józef Mikułowski-Pomorski, Sekretarzem — p. Witold Broniewski, Zastępcą Sekretarza — p. Stanisław Zwierzchowski.

W okresie sprawozdawczym Wydział odbył wspólnie z Wydziałami Akademii Nauk Technicznych 5 Zebrań naukowych, na których przedstawiono 13 referatów, a mianowicie:

1. 6.III.1933 r. Świętosławski W. i Chorąży M. — Tworzenie się koksu w świetle badań fizykochemicznych.

2. 6.III.1933 r. Świętosławski W. i Chorąży M. — Badania nad przepuszczalnością koksu dla gazów w różnym stadium koksowania.

3. 6.III.1933 r. Świętosławski W. i Chorąży M. — O otrzymywaniu koksu z węgla niekoksujących i paku.

4. 13.III.1933 r. Broniewski W. i Strasburger J. — O budowie stopów miedzi z cynkiem.

5. 13.III.1933 r. Broniewski W. i Król J. — Badania nad zgniotem żelaza.

6. 13.III.1933 r. Broniewski W. i Koślacz S. — Stopy srebra z miedzią.

7. 13.III.1933 r. Broniewski W. i Śmiałowski M. — O stopach glinu z krzemem.

8. 13.III.1933 r. Broniewski W. i Wesołowski K. — Stopy złota ze srebrem jako typowy przykład ciągliwych roztworów stałych.

9. 13.III.1933 r. Broniewski W. i Jaślan S. — Wpływ tlenu na własności miedzi.

10. 13.III.1933 r. Bernadzikiewicz S. i Broniewski W. — Stopy glinu z litem.

11. 28.III.1933 r. Staniewicz Leon — O pracy dra Samuela Dunikowskiego p. t.: „Metoda automatycznej kompensacji napięcia i niektóre jej zastosowania w technice wysokich napięć“.

12. 28.III.1933 r. Matakiewicz Maksymilian — Bilans spadku łożysk przyrodzonych.

13. 5.V.1933 r. Feszczenko z Czopiwski — O naturze płatków śnieżnych w stali chromo-niklowej.

B. Działalność Komisyj.

1. Komisja do badań nad historją literatury i oświaty.

Przewodniczącym Komisji był p. Gabryel Korbut, Zastępcą Przewodniczącego — p. Waclaw Borowy, Sekretarzem — p. Leon Płoszewski.

W okresie sprawozdawczym Komisja posiedzeń nie odbywała.

2. Komisja Atlasu Historycznego Polski.

Przewodniczącym Komisji był p. Marcei Handelsman, Wiceprzewodniczącym — p. Oskar Halecki, Sekretarzem — p. Stanisław Arnold.

W okresie sprawozdawczym Komisja posiedzeń nie odbywała.

Prace nad mapą województwa plockiego w w. XVIII-ym prowadzone były w dalszym ciągu w Seminarjum Historji Gosp. z Społecznej i Geografji Historycznej Uniw. Warsz. pod kierunkiem p. Stanisława Arnolda.

3. Komisja Bibliograficzna.

Przewodniczącym Komisji był p. Stefan Demby, Wiceprzewodniczącym — p. Gabryel Korbut, Sekretarzem — p. Jan Muszkowski.

Kierownikiem prac Komisji był p. Jan Muszkowski; w Bibliotece Jagiellońskiej w Krakowie pracowali pp.: Helena Lipska, Stefan Marczyński i Juljan Gałek — wszyscy od 30.VI.

1932 do 30.IV. 1933 r.; w Bibliotece Ordynacji Krasińskich w Warszawie — p. Aleksandra Stokowska.

W okresie sprawozdawczym ośrodek pracy mieścił się w dalszym ciągu w Bibliotece Jagiellońskiej w Krakowie, gdzie kontynuowano sprawdzanie kartoteki redakcyjnej tytułów z samymi drukami, poprawiając pozycje bibliograficzne, znajdujące się w kartotece, lub wypisując nowe, jeżeli brakło ich do tychczas. Pracę tę ukończono dnia 30 kwietnia 1933 r., zwalniając równocześnie cały personel tamtejszy. Trzeba zaznaczyć, że już po tym terminie p. Helena Lipska, kierowniczka pracy w Bibliotece Jagiellońskiej, pracowała w dalszym ciągu bez żadnego wynagrodzenia, porządkując materiały i dokonywując uzupełnień, za co składamy Jej na tem miejscu serdeczne podziękowanie.

Kartoteka redakcyjna liczyła w dniu 1.VII. 1932 r. 117.892 pozycyj bibliograficznych. W roku sprawozdawczym przybyło pozycyj nowych: w Bibliotece Jagiellońskiej 3.876 (nadto poprawiono 3.550), w Bibliotece Ord. Krasińskich 1.290 (poprawiono 2.100), razem przybyło zatem pozycyj 5.166. Stan kartoteki w dniu 30.VI. 1933 r. wynosił więc 123.058 poz.

4. Komisja Historji Nauk i Filozofji.

Przewodniczącym Komisji był p. Samuel Dickstein, Sekretarzem — p. Ignacy Myślicki.

W okresie sprawozdawczym Komisja posiedzeń nie odbywała.

5. Komisja Historyczna.

Przewodniczącym Komisji, a zarazem Kierownikiem wydawnictw i Redaktorem „Roczników“ Komisji, był p. Józef Siewmiński, Zastępcą Przewodniczącego — p. Zygmunt Batowski, Sekretarzem — p. Antoni Rybarski, Zastępcą Sekretarza — p. Stanisław Antoni Groniowski.

W okresie sprawozdawczym Komisja odbyła 3 posiedzenia, na których przedstawiono 3 referaty, a mianowicie:

1. 31.I.1933 r. L e w a k A d a m — Wskazówki katalogowania rękopisów bibliotecznych. Projekt podkomisji Komisji Historycznej Polskiej Akademji Umiejętności.

2. 11.IV.1933 r. Siemieński Józef — Przewodnik po archiwach polskich (władze — zespoły akt — archiwa).

3. 9.V.1933 r. Ogijenko Jan — Dyplomy mołdawskie w Archiwum Głównym, ich wydanie oraz znaczenie historyczne i językowe.

Nadto pracowała Podkomisja specjalna, wybrana naskutek zwrócenia się Komisji Historycznej P. A. U. do Tow. Nauk. Warsz. o opinię w sprawie projektu „Wskazówek katalogowania rękopisów bibliotecznych“. Podkomisja w składzie pp.: prof. St. Kętrzyńskiego, prof. L. Kolankowskiego, dr. A. Lewaka, p. Fr. Pułaskiego, Przewodniczącego Komisji Historycznej T. N. W. — dyr. J. Siemieńskiego, Zast. Sekretarza Komisji — archiwisty St. A. Groniowskiego oraz pp.: Prof. W. Doroszewskiego z Wydz. I-go T. N. W. i dr. K. Piekarskiego z Biblioteki Narodowej na dwóch posiedzeniach rozpatrywała referaty pp.: Lewaka, Piekarskiego i Siemieńskiego i uchwaliła opinię, którą Komisja Historyczna T. N. W. w dniu 11.III. 1933 r. przesłała Komisji Historycznej P. A. U.

6. Sekcja Orientalistyczna.

Nieczynna od października 1927 roku Sekcja Orientalistyczna wznowiła swoją działalność w początkach r. 1933 z inicjatywy uczestników orientalistycznych zebrań naukowych, zorganizowanych na jesieni 1932 r. przez ks. prof. Michalskiego i prof. Schayera.

Na zebraniu organizacyjnym w dniu 19 lutego 1933 r. uchwalono nowy regulamin Sekcji oraz dokonano wyboru zarządu i komisji rewizyjnej w składzie następującym: Przewodniczący — ks. Wilhelm Michalski, Zastępca Przewodniczącego — p. Stanisław Schayer, Sekretarz — p. Ananjasz Zajączkowski, Skarbnik — p. Aleksander Chojnacki; komisja rewizyjna: ks. Jan Szeruda, ks. Józef Bromski i p. Mojżesz Schorr.

Wznowiono również posiedzenie naukowe. W okresie sprawozdawczym Sekcja odbyła 2 posiedzenia, na których ogłoszono następujące referaty:

1. 5.III.1933 r. Ks. Jan Szeruda — Pobożność prorocka Starego Testamentu,

2. 7.V.1933 r. Ks. E. Dąbrowski — Antropos mityczny w manicheizmie i mandaizmie.

Nowy Zarząd Sekcji poza organizacją posiedzeń naukowych zajął się uporządkowaniem biblioteki i archiwum Sekcji; nie rezygnuje on też z podjęcia w przyszłości wydawnictw naukowych, narazie jednak uważa sprawę tę za nieaktualną ze względu na brak funduszków, a tem większą wagę przypisuje zebraniom naukowym i dyskusyjnym.

7. Sekcja Meteorologiczna.

Przewodniczącym Sekcji był p. Stefan Hłasko-Hłasek, a Sekretarzem — p. Romuald Gumiński.

W roku sprawozdawczym Sekcja nie odbywała posiedzeń.

C. Działalność Gabinetów i Zakładów Badawczych.

1. Gabinet Aktynometryczny.

Pomiary promieniowania słonecznego były prowadzone w dalszym ciągu przez p. F. Ostrowskiego, a to zarówno w Warszawie (na tarasie głównym gmachu T. N. W. ponad zbiorami Gabinetu przy ul. Śniadeckich 8), jak i w Remiszewicach powiatu łódzkiego oraz w Januszewicach pod Opatowem.

Niektóre rezultaty tych pomiarów aktynometrycznych, dotyczących głównie promieniowania rozproszonego i prowadzonych jednocześnie także i na południu Francji, były przedstawione w okresie sprawozdawczym na posiedzeniu Wydziału III T. N. W. dnia 29 kwietnia 1933 r.

Kierownik Gabinetu p. W. Górczyński przygotował w Warszawie, w okresie letnim i jesiennym 1932 r., szkic historyczny, dotyczący rozwoju meteorologii w Polsce.

To opracowanie, wymagające poszukiwań źródłowych i obejmujące okres najdawniejszy, począwszy od astro-meteorologii w wiekach średnich aż do czasu utworzenia jednolitej sieci klimatycznej w odrodzonym Państwie Polskiem, zostało wykonane na zaproszenie prof. S. Dicksteina. Obszerniejsze streszczenie francuskie tej pracy p. t. „Le développement de la Mé-

téorologie en Pologne“ zostało przeznaczone dla VII-ego Międzynarodowego Kongresu Historyków w Warszawie (sierpień 1933 r.). Rękopis polski tej pracy ukaże się w całości w „Wiadomościach Matematycznych“, wychodzących od lat kilkadziesiąt w Warszawie pod redakcją prof. Dicksteina. Praca ta składa się ze wstępu oraz z pięciu rozdziałów, poświęconych kolejno: astro-meteorologii, kronikom pogody w Polsce od XV-ego wieku, dawnym drukom polskim z dziedziny meteorologii, serjom spostrzeżeń instrumentalnych od 1647 roku i wreszcie historycznemu rozwojowi sieci meteorologicznych w Polsce od roku 1866 do r. 1919.

W okresie sprawozdawczym wykonane lub ogłoszone zostały następujące prace: 1) O wartościach rozproszonego promieniowania słonecznego dla Warszawy i niżu polskiego. Ze streszczeniem angielskim p. t. „Values of diffused sky radiation at Warsaw and in Central Poland“. (Komunikat wspólny W. Górczyńskiego z inż. F. Ostrowskim, przedstawiony na posiedzeniu Wydziału III T. N. W. dnia 29 kwietnia 1933 r.); 2) O wartościach najwyższych natężenia promieniowania słonecznego, obserwowanych w różnych okolicach kuli ziemskiej. „Przegląd Geograficzny“, T. XII, str. I—14, Warszawa 1932; 3) Straty promieniowania słonecznego pod wpływem zmętnienia lub pyłu atmosferycznego „Wszechświat“, Nr. 5, str. 155. Warszawa 1932; 4) O pyrheljometrach rurkowych, służących jako solarymetry. „Wszechświat“, Nr. 1, str. 24—25. Warszawa 1933; 5) Tube pyrhéliométrique employé comme solarimètre. „Revue d'Optique théorique et instrumentale“, T. II, pp. 22—28. Paris 1932; 6) Quelques résultats de mesures du rayonnement solaire etc. Bulletin de l'Association des Naturalistes „Riviera Scientifique“, 18 année, pp. 13—24, Nice 1932; 7) Sur la part du rayonnement solaire diffusé par la voûte céleste, dans les sommes d'insolation. „Comptes rendus de l'Académie des Sciences“, T. 196, p. 801 — 803, Séance du 13 Mars 1933. Paris 1933; 8) Actinomètres) etc. Supplément au „Riviera Scientifique“, pp. 1 — 32. Nice 1933; 9) Calendrier solaire Niçois donnant les levers et couchers du Soleil à Nice. „Les Annales du Comté de Nice“, Nr. Nr. 8, 9, 10, 11, Nice 1933.

Zbiory instrumentalne oraz biblioteczne Gabinetu Akty-

nometrycznego, które uległy w okresie sprawozdawczym znacznemu powiększeniu, pozostawały pod opieką inż. F. Ostrowskiego.

2. Gabinet Filologiczny.

Rozpoczęty w okresie sprawozdawczym druk pierwszych dwóch tomów przedsięwziętego przez Gabinet Filologiczny wydawnictwa „Biblioteka pisarzy polskich 2-jej połowy XVIII-go wieku i 1-szej ćwierci XIX-go“ (klasyków i preromantyków) jest już na ukończeniu i ukaże się około Nowego Roku 1934. Tomy te obejmą „Pisma estetyczno-krytyczne“ Kazimierza Brodzińskiego.

Nadto ukazał się w tym czasie w druku „Dopełniacz I“ do 2-go wydania „Literatury polskiej“ G. Korbuta.

3. Gabinet Matematyczny.

Sprawozdanie z działalności nie zostało nadesłane.

4. Gabinet Nauk Historycznych.

W Gabinetecie Nauk Historycznych w dalszym ciągu kontynuowane były prace nad Biblijografią Historji Polskiej. Prace te w roku sprawozdawczym posuwały się szybko naprzód, ponieważ dzięki staraniom prof. Handelsmana, Fundacja Rockefellera przyznała na ich wykończenie znaczny zasilek, umożliwiający zwiększenie ilości pracowników do 6 osób, oraz korzystanie z szeregu ułatwień technicznych. Tu należy się szczególne podziękowanie tejże Fundacji, która w ten sposób przyczyniła się znacznie do wykończenia pracy, prowadzonej z wielkim wysiłkiem od tak dawna.

W roku sprawozdawczym, zgodnie z powziętym planem: 1) opracowano całkowicie czasopisma emigracyjne w Bibliotece Rapperswylskiej; 2) opracowano 236 pudeł katalogu alfabetycznego Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie; 3) opracowano 17 czasopism cudzoziemskich oraz 33 czasopisma polskie, znajdujące się w Bibliotece Uniwersytetu Warszawskiego; 4) przerobiono 87 voluminów uzupełnień braków (opracowanie tych materiałów dało 8.700 nowych kartek bibl.); 5) roz-

łożono alfabetycznie I=y egzemplarz II=ej serii kartek bibliograficznych, przyczem skollacsonowano oba egzemplarze (po 39.000 kartek w każdym egzemplarzu); 6) rozłożono na pierwsze litery alfabetu I=y egzemplarz III serii kartek i skollacsonowano oba egzemplarze (18 tys. kartek w każdym egzemplarzu); 7) opracowano nowy plan układu rzeczowego Biblijografji Historji Polskiej Nowożytnej; 8) odbyto 2 konferencje bibliograficzne o charakterze zewnętrznym: jedną z gronem specjalistów polskich z Warszawy i poza Warszawy, drugą z przedstawicielami narodów sąsiednich (Estonja, Litwa, Białoruś, Rosja Sowiecka) w czasie Międzynarodowego Zjazdu Historyków w Warszawie.

Biblijoteka Gabinetu Nauk Historycznych w roku sprawozdawczym wypożyczała książki i rękopisy z Biblijoteki Publicznej, z Biblijoteki Uniwersyteckiej i z Biblijoteki Ord. Kraśińskich w Warszawie, oraz z Biblijoteki Im. Kopernika w Toruniu i z Biblijoteki Książąt Czartoryskich w Krakowie (razem 73 vol.).

Zasadniczy księgozbiór Gabinetu Nauk Historycznych liczy 12.842 numerów dzieł skatalogowanych. Nowych pozycyj przybyło 19, pozatem kilkadziesiąt voluminów czasopism, oraz wydawnictw ciągłych wciągnięto pod pozycjami już istniejącymi.

W roku sprawozdawczym udzielono 32 nowe pozwolenia na korzystanie ze zbiorów biblijoteki Gabinetu Nauk Historycznych (bardziej zaawansowanym studentom U. W. oraz słuchaczom Państwowego Wyższego Kursu Nauczycielskiego).

W roku bieżącym uporządkowany został całkowicie istniejący w Gabinetcie Nauk Historycznych zbiór rękopisów po Gen. Krukowieckim. Całej tej pracy inwentaryzacyjnej i konserwatorskiej dokonał p. A. Moraczewski, urzędnik Archiwum Oświecenia Publicznego, za pozwoleniem swojej Dyrekcji, za co należy mu się szczere podziękowanie. Uporządkowane materiały obejmują 32 voluminy.

5. Instytut Biologji Doświadczałnej im. M. Nenckiego.

W skład Instytutu wchodziły następujące Zakłady: a) Zakład Biologji Ogólnej, b) Zakład Biometryki, c) Zakład Fizjo-

logji, d) Zakład Morfologii Doświadczalnej, e) Stacja Hydrobiologiczna na Wigrach, f) Stacja Morska na Helu, g) Biblioteka.

a) **Zakład Biologii Ogólnej.**

W okresie sprawozdawczym kierownik Zakładu p. Romuald Minkiewicz wykonał i ogłosił drukiem następujące prace: 1) Nids et proies des Sphegius de Pologne. (IIe série). Pol. Pismo Entomol. t. XI; 2) Rôle de facteurs optiques dans les changements de livrée chez les Grenouilles adultes. Acta Biologiae Experimentalis t. VIII.

b) **Zakład Biometryki.**

Wykonano i ogłoszono drukiem następujące prace: 1) K. Iwaszkiewiczówna — Badania statystyczne nad wynikami stosowania nawozów sztucznych w gospodarstwach włościańskich w Polsce. Kwartalnik Stat. t. X; 2) St. Kołodziejczyk — O ekstremum paraboli regresji. Tamże; 3) J. Neyman i E. S. Pearson — The testing of statistical hypothesis in relation to probabilities a priori; 4) St. Kołodziejczyk — Sur l'erreur de la seconde catégorie dans le problème de M. Student; 5) M. Górski i K. Iwaszkiewiczówna — Porównanie działania nawozów potasowych. Roczniki Nauk Roln. i Leśnych t. XXVIII; 6) J. Neyman — O metodach opracowywania doświadczeń wielokrotnych. Tamże; 7) J. Przyborowski — O metodzie wykorzystania dawniejszych analiz laboratoryjnych w celu dokładniejszego wyznaczenia średniego błędu średniej arytmetycznej nie liczonej serji równoległych analiz. Tamże t. XXX; 8) T. Matuszewski i J. Supińska — Analiza układu kolonij drobnoustrojów na płytkach Petri'ego z punktu widzenia prawa Poisson'a. Medycyna Dośw. i Społ. t. XVI; 9) J. Neyman — Zarys teoryj i praktyki badania struktury ludności metodą reprezentacyjną. Instytut Spraw Społ. i Kasa im. Mianowskiego 1933; 10) J. Neyman — On methods of testing Hypothesis. Atti del Congresso Internazionale dei Matematici 1928; 11) J. Neyman i E. S. Pearson — On the problem of the most efficient tests of statistical hypothesis. Philos. Transact. of the Roy. Soc. vol. 231.

Nadto na XIV^{ym} Zjeździe Lekarzy i Przyrodników Polskich w Poznaniu wygłosili referaty: J. Neyman: a) Nowa for-

ma zasadniczego zagadnienia statystyki matematycznej; b) Przyczynek do metodyki badań nad opłacalnością rozmaitych czynników w gospodarstwach rolnych; c) Przyczynek do metodyki opracowywania wielokrotnych doświadczeń rolniczych; K. Iwaszkiewiczówna: a) Porównanie angielskich metod doświadczeń polowych „Studenta“ i R. A. Fischera; b) Faktyczna opłacalność pewnych czynników w gospodarstwach włościańskich w r. 1929/30.

c) Zakład Fizjologii.

Wykonano i ogłoszono drukiem następujące prace: 1) K. Białaszewicz—O oznaczaniu objętości fazy rozdrobnionej w komórkach żyjących. *Acta Biologiae Experimentalis* t. VII i „*Protoplasma*“ t. 19; 2) K. Białaszewicz — Przyczynek do znajomości składu mineralnego krwi u zwierząt morskich. *Acta Biologiae Experimentalis* t. VII; 3) K. Białaszewicz — *Recherches sur le métabolisme chimique et énergétique au cours du développement des Insectes. I. Thermogénèse pendant la période de croissance larvaire et pendant la métamorphose de Lymantria dispar L.* *Arch. internation. de Physiologie* t. 37; 4) K. Białaszewicz — *Recherches sur les échanges gazeux chez l'homme pendant le travail. I. Méthode et technique expérimentale.* *Przeгляд Fizjologii Ruchu* 1933; 5) M. Bogucki — *Recherches sur la régulation osmotique chez l'Isopode marin, Mesidotea entomon.* *Arch. intern. de Physiol.* t. 35; 6) A. Perlberg — O okresie początkowym pracy u człowieka. *Sprawozd. z pos. T. N. W. Wydz. IV z. 1 — 6 r. 1933*; 7) A. Szejnman-Rosenbergowa — O przyswajaniu żelaza w czasie rozwoju zarodkowego kurczęcia. *Acta Biologiae Experimentalis* t. VII; 8) N. Balzam — *Badania nad przemianą materji i energii w czasie rozwoju pozarodkowego owadów.* *Acta Biologiae Experimentalis* t. VIII.

d) Zakład Morfologii Doświadczalnej.

Kierownik Zakładu p. J. Dembowski w okresie sprawozdawczym wykonał i ogłosił drukiem pracę p. t.: *Reparacja domków uszkodzonych u larwy Melanna* (*Acta Biologiae Experimentalis* t. VIII), a na XIV-yim Zjeździe Lekarzy i Przyrodników

ków Polskich w Poznaniu wygłosił referat p. t.: Badania doświadczalne nad larwą Molanna.

e) Stacja Hydrobiologiczna na Wigrach.

Wykonano i ogłoszono drukiem następujące prace: 1) Z. Koźmiński — Badania morfometryczne i ekologiczne nad oczlikami z grupy „Strenuus“. Archiwum Hydrobiologii i Rybactwa t. VII; 2) J. Wiszniewski — O życiu w wilgotnych piaskach. Wszechświat Nr. 1 1933; 3) J. Wiszniewski — Un nouveau Rotifère du genre Pedalia habitant les lacs des hautes montagnes. Internation. Revue f. d. ges. Hydrobiologie t. 29.

f) Stacja Morska na Helu.

Wykonano i ogłoszono drukiem następujące prace: 1) B. Dixon—Age analysis of the sprat caught near the polish shore of the Baltic. Journ. de Cons. Perm. pour l'Explor. de la Mer 1932; 2) M. Bogucki — O regulowaniu składu mineralnego we krwi raka. Acta Biologiae Experimentalis t. VIII. Powyższą swą pracę referował p. M. Bogucki również na XIV-ym Zjeździe Lekarzy i Przyrodników Polskich w Poznaniu, gdzie też wygłosił i drugi referat, a mianowicie „O występowaniu meduzy, Aurelia aurita L., w polskich wodach Bałtyku.

W roku ubiegłym Stacja otwarta została do użytku biologów polskich. W zorganizowanym na Stacji kursie zoologicznym brało udział 13 osób.

g) Biblioteka Instytutu.

Księgozbiór Instytutu, liczący razem 2.717 książek, 4.258 czasopism i 8.179 odbitek, składał się z następujących bibliotek: a) Biblioteka Centralna — 2.370 książek, 3.183 czasopism i 6.600 odbitek, b) Biblioteka Stacji Hydrobiologicznej na Wigrach — 247 książek, 478 czasopism i 1.579 odbitek, oraz c) Biblioteka Zakładu Biometryki — 100 książek i 597 czasopism.

Liczba osób, które w okresie sprawozdawczym korzystały z Biblioteki Instytutu, wynosiła około 80, a liczba wypożyczonych tomów — około 600.

Liczba instytucyj, z którymi Instytut prowadzi wymianę wydawnictw, wynosi 209, w tem 38 instytucyj krajowych i 171 zagranicznych.

W roku sprawozdawczym wydane zostały tomy VII i VIII „Prac Instytutu im. Nenckiego T. N. W.“, a nadto przy współudziale redakcyjnym członków Instytutu wyszedł z druku tom VII „Acta Biologiae Experimentalis“.

6. Instytut Nauk Antropologicznych.

W skład Instytutu wchodziły następujące Zakłady: a) Zakład Antropologii i Muzeum Antropologiczne, b) Zakład Etologii, c) Biblioteka, d) Sekcja posiedzeń naukowych.

a) Zakład Antropologii i Muzeum Antropologiczne.

Personel Zakładu w pierwszej połowie okresu sprawozdawczego zajęty był przy porządkowaniu Zakładu i zbiorów muzealnych w nowym lokalu w Pałacu Staszica, co osłabiło znacznie tempo prac w Zakładzie.

Kierownik Zakładu, p. Kazimierz Stołyhwo, na skutek zaproszenia Rządu argentyńskiego i Komitetu Organizacyjnego Międzynarodowego Zjazdu Amerykanistów w La Plata wziął udział w tym Zjeździe w charakterze delegata Rządu polskiego, Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, Wydziału Lekarskiego U. W., Wolnej Wszechnicy Polskiej i Oddziału Narodowego Polskiego Międzynarodowego Instytutu Antropologii. Na posiedzeniu Sekcji antropologicznej Zjazdu przedstawił referat p. t.: „La influencia del medio de la America del Sud sobre la variabilidad de la estatura humana“, który będzie ogłoszony w wydawnictwach Zjazdu. Prócz tego na Uniwersytecie w La Plata miał wykład p. t. „La differentiation de la race néanderthalienne“, a w Museo Nacional w Buenos Aires — wykład p. t.: „La variabilidad de definiciones des types antropologiques“. Nadto w Academia Brasileira de Letras w Rio de Janeiro wygłosił odczyt p. t.: „La raza nordica y su importancia politica a la luz de antropologia“, który został ogłoszony drukiem w Arquivo de Anatomia e Antropologia, vol. XIV 1933 — 34, w Lizbonie, oraz przedstawił komunikat p. t.: „A influencia de meio do Estado do Parana sobre o desenvolvimento physico dos emigrantes polonezes“, który będzie ogłoszony drukiem przez Museu Nacional w Rio de Janeiro. Niezależnie od tego opraco-

wał rzecz p. t.: „Zagadnienie człowieka kopalnego w Ameryce Południowej“.

P. Eugenia Stołyhwowa wraz z p. H. Szpidbaumem gromadziła w dalszym ciągu materiały do pracy nad zagadnieniem wpływu momentu rasowego i konstytucyjnego u chorych na raka, przyczem przygotowano pierwsze opracowanie posiadającego materiału p. t.: „Znaczenie czynnika konstytucyjnego i rasowego u chorych na raka“. Nadto opracowywała materiały, dotyczące ludności kaszubskiej na Helu.

P. Włodzimierz Iwanowicz ogłosił drukiem następujące prace: 1) W sprawie zastosowania metody podobieństwa do analizy typów antropologicznych (Spr. z pos. T. N. W. Wyd. IV r. 1932 z. 1—6) i 2) Die Anwendung der Aehnlichkeitsmethode in der Rassenbestimmung (Antropol. Anz. Jahrg. X Heft 2/3 1933), oraz prowadził dalsze badania nad morfologią kości ramieniowej.

P. Henryk Szpidbaum we wrześniu 1932 r. prowadził badania konstytucyjne i antropologiczne nad Maranami w Portugalji. Po opracowaniu zebranych materiałów przedstawił wyniki swej pracy na posiedzeniu I. N. A. dn. 26.I.1933 r. Ogłosił nadto drukiem: „Recherches anthropologiques sur les juifs polonais“ (Inst. Intern. d'Anthrop. Session Paris 1932) oraz zbierał materiały do badań antropologiczno-konstytucyjnych u chorych na cukrzycę.

b) Zakład Etnologii.

Kierownik Zakładu, p. Stanisław Poniatowski, kontynuował badania nad zwyczajami dorocznymi i pogrzebowymi, przyczem część osiągniętych wyników podał w pracy „Geneza Mahawraty“, którą referował na posiedzeniu Koła Orientalistów w styczniu 1933 r.; nadto przy pomocy p. Czesława Pietkiewicza, jako główny redaktor i korektor, prowadził druk „Przyśłów białoruskich“ ś. p. M. Federowskiego.

P. Cz. Pietkiewicz wydrukował rozprawę p. t.: „Bóstwa rolnicze w wierzeniach Białorusinów“ (Wiad. Ludoznawcze, r. II 1933), napisał i przedstawił na posiedzeniu I. N. A. pracę p. t.: „Zwierzęta w życiu i wierzeniach Białorusinów“, wresz-

cie wykończył III część swej monografji etnograficznej Polesia rzeczywiczkiego.

P. S. Benetowa wydrukowała artykuł p. t.: „Len w zwyczajach i wierzeniach ludowych“ (Wiad. Ludoznawcze r. II 1933) oraz wykończyła pracę p. t. „Konopie w zwyczajach i wierzeniach ludowych“.

P. S. Dworakowski zebrał w terenie materiały do zwyczajów dorocznych i wierzeń ludowych w pow. Wysokomazowieckim, przyczem część tych materiałów, a mianowicie „Pieśni żniwne“ drukuje obecnie w Wiadomościach Ludoznawczych.

P. B. Żyranik wydrukował pracę p. t.: „Mity księżycowe“ (Wiad. Ludoznawcze r. I 1932) oraz gromadził materiały folklorystyczne w kieleckim i krakowskim.

c) Biblioteka Instytutu.

Wobec braku środków na opłacanie stałej siły pomocniczej bibliotekarskiej tylko część nadchodzących do Instytutu wydawnictw została skatalogowana. Inwentarz Biblioteki liczył w dniu 30.VI.1933 r. 6268 numerów wobec 6214 numerów z dnia 30.VI.1932 r., czyli zwiększył się zaledwie o 54 numery. Kilkaset tomów, które nadeszły w okresie sprawozdawczym, odłożono do skatalogowania w następnym okresie, o ile znajdą się środki na opłacenie siły pomocniczej.

d) Sekcja posiedzeń naukowych Instytutu.

Sekcja odbyła 4 posiedzenia, na których wygłoszono 5 następujących referatów:

1. 9.XI.1932 r. Pietkiewicz Czesław — Zwierzęta w życiu i wierzeniach Białorusinów.
2. 26.I.1933 r. Szpidbaum Henryk — Badania konstytucyjne i antropologiczne nad Maranami w Portugalji.
3. 26.I.1933 r. Stołyhowo Kazimierz — Sprawozdanie z Kongresu Amerykanistów w Argentynie (listopad — grudzień 1932 r.).
4. 1.III.1933 r. Frankowski Eugenjusz — Mechanizm światopoglądu ludowego.
5. 15.III.1933 r. Chętnik Adam — Strzelcy kurpiowscy.

7. Muzeum Archeologiczne im. Er. Majewskiego.

Najdonioślejszym i niewątpliwie przełomowym faktem w życiu Muzeum jest jego uroczyste otwarcie w dniu 25 listopada 1932 r., dokonane przez Pana Prezydenta Rzeczypospolitej w otoczeniu przedstawicieli Rządu, wysokich dostojników duchownych, cywilnych i wojskowych, przedstawicieli Polskiej Akademji Umiejętności i Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, Ich Magnificencyj Rektorów Uniwersytetu Warszawskiego i innych Wyższych Uczelni, członków korpusu dyplomatycznego, delegatów licznych instytucyj naukowych, Rodziny ś. p. Er. Majewskiego, zaproszonych gości i współpracowników muzealnych. Przed przecięciem wstęgi u wejścia do sal muzealnych przez Pana Prezydenta, wygłosił krótkie przemówienie w sali kolumnowej Pałacu Staszica dyrektor Muzeum, podając szkic dziejów Muzeum, stworzonego ofiarnym trudem ś. p. Er. Majewskiego; poprzez charakterystykę znacznych trudności w okresie odbudowy lokalu muzealnego i urządzenia zbiorów, w czym Muzeum dużej doznało pomocy ze strony p. Erazmowej Majewskiej, JM. Pana Rektora prof. dr. M. Michałowicza i Sekretarza Generalnego T. N. W. prof. dr. E. Lotha, omówił zamierzenia na przewidywaną lepszą przyszłość, w której odpowiednio urządzone Muzeum będzie mogło pełnić aktywnie swoją misję naukową i nauczającą. Akt otwarcia Muzeum Archeologicznego im. Er. Majewskiego T. N. W. przez Pana Prezydenta Rzeczypospolitej należy uważać za fakt uznania polskiej archeologii za gałąź nauki, mającej do spełnienia poważną rolę w całokształcie naszych zamierzeń intelektualnych.

Okres, poprzedzający otwarcie Muzeum, wypełniły prace nad przygotowaniem wystawy muzealnej przy ścisłej współpracy studentów i absolwentów archeologii Uniwersytetu Warszawskiego. Ważnem dopełnieniem zbiorów są oryginalne zabytki, ich odlewy oraz liczne tablice i mapy, oddane w depozyt i dalej pomnażane przez Zakład Archeologii Przedhistorycznej Uniwersytetu, połączone z Muzeum bezpośrednią unją personalną i lokalową. Prace nad należytem urządzeniem zbiorów muzealnych nie jest jeszcze zakończona; w miarę uzyskiwania na ten cel funduszków będzie ona prowadzona w kierunku zrealizowa-

nia opracowanego już programu, który wymaga nieodzownych na ten cel funduszków.

Praca naukowa i nauczająca w Muzeum rozwija się z każdym rokiem w szybkim tempie. W okresie sprawozdawczym wydano dwa tomy rocznika muzealnego „Światowit“, w związku z VII Międzynarodowym Kongresem Historyków w Warszawie, któremu je dedykowano. Tom XIV za lata 1930/31 zawiera pięć prac w języku polskim i francuskim na łamach 256 stron, tom XV zaś za lata 1932/33 zawiera sześć prac w językach: polskim, angielskim, francuskim i niemieckim na 200 stronach; oba tomy są wyposażone bogato w ilustracje i tablice. W związku z Międzynarodowym Kongresem Geograficznym w Warszawie zamierzone jest wydanie t. XVI „Światowita“ poświęconego głównie zagadnieniom epoki kamienia, a na Zjazd Filologów Słowiańskich w Warszawie jest już przygotowany do druku tom XVII; na wydanie tych tomów Muzeum zabiega o potrzebne fundusze. W druku też znajduje się polski i francuski „Przewodnik po Muzeum Archeologicznym im. Er. Majewskiego“, dzięki zasiłkowi Komitetu Organizacyjnego VII M. K. H., któremu należy się za to szczerza wdzięczność i serdeczne podziękowanie.

Wskutek trudności, związanych ze zwolnieniem Muzeum od podatków, oraz z zamówieniem biletów wstępu, można było otworzyć zbiory do użytku publicznego dopiero z początkiem stycznia r. b.

Urządzenie i skatalogowanie Biblioteki muzealnej dobiega już do końca, poczem nastąpi oddanie jej na powszechny użytek. Pani Erazmowa Majewska ofiarowała Bibliotecze w dalszym ciągu: osiem tomów oprawnych „Światowita“, oraz 48 dzieł w tyluż tomach i 96 broszur; za ten dar wyrażamy serdeczną podziękę. W r. spr. prowadzono wymianę wydawnictw z 25 instytucjami krajowymi i ze 155 instytucjami zagranicznymi; od autorów uzyskano w zamian za „Światowit“ 24 dzieła i broszury. Zakupiono 1 dzieło. Biblioteka tedy liczy obecnie: 306 dzieł w 322 tomach, 503 broszury, oraz 287 pism w 1124 tomach, co w zespole czyni 1949 pozycyj bibliotecznych.

Do zbiorów muzealnych weszły następujące dary:

1) Od p. Wiceministra prof. dr. Leona Kozłowskiego szpila bronzowa z Byszewa, pow. łęczycki; 2) od p. inż. Augustyna Zujartowskiego = Markijanowicza urna typu łużyckiego i bransoleta bronzowa, odkryte przy budowie szosy z Koła do Dąbia nad Nerem; 3) od p. Zdzisława Dębickiego 12 paciorków bursztynowych, odkrytych w urnie pod kamieniami w Szubinie; 4) od p. dr. Jarosława Pasternaka, dyrektora Muzeum Tow. Nauk. im. T. Szewczenki we Lwowie: a) amforka z grobu z obwarowaniem kamiennym z Rychnowa, pow. kaliski, b) kawałek gliny z czerwoną ochrą z grobu szkieletowego z Kulczyc Szlacheckich w pow. samborskim.

Wszystkim ofiarodawcom należy się szczerza wdzięczność i podziękowanie.

Dyrektor Muzeum brał udział w Międzynarodowej Konferencji Asocjacji dla badań czwartorzędu europejskiego w Lenigradzie we wrześniu r. 1932; wygłosił tam referat o kulturach epoki kamienia w Polsce północno-wschodniej i na Litwie. W związku z tym zjazdem odbył dwumiesięczną podróż po Rosji europejskiej, Ukrainie i Białorusi, przeprowadzając studia terenowe, muzealne i biblioteczne.

Dyrektor Muzeum opublikował m. in. w okresie sprawozdawczym następujące prace:

1) Najdawniejsze kultury epoki kamienia na Litwie. „Sprawozd. Pol. Ak. Um.“ 1932, nr. 9, str. 30 — 36; 2) Ś. p. Bohdan Janusz. „Wiadom. num. = arch. T. XIV, 1933, str. 165 — 171; 3) Zjazd Międzynarodowej Asocjacji dla badań czwartorzędu europejskiego w Lenigradzie. „Przegląd Współczesny“ 1933, str. 136 — 144; 4) Międzynarodowy Kongres Nauk Prehistorycznych i Protohistorycznych w Londynie. „Przegląd Współczesny“ 1933, nr. 134; 5) Muzea archeologiczne w Polsce. „Pamiętnik Muzealny 'Związku Muzeów w Polsce“, 1933, str. 47 — 57; 6) Sprawy muzealne. Warszawa, 1933, str. VIII — 88; 7) Zagadnienie sieci muzeów regionalnych w Polsce. „Polska Oświata Pozaszkolna“. 1933, Nr. 2 — 4, 1933/34, Nr. 1.

8. Pracownia Mineralogiczna.

W okresie sprawozdawczym były wykonane i ogłoszone drukiem w IX tomie Archiwum Mineralogicznego następujące prace p. St. J. Thugutta: 1) „O janicie, nowym mineralu z Janowej Doliny na Wołyniu“ i 2) „O ptylocicie z Mydzka na Wołyniu“. — P. Chlipalska prowadziła badania nad składem chemicznym adularów. P. Kołaczkowska badała ustrój sieci przestrzennej pewnych skaleniovców, pozatem bezinteresownie dokonała inwentaryzacji 1336 okazów minerałów i skał, stanowiących własność Pracowni, a dotąd dla braku środków nieopublikowanych.

Pod redakcją p. St. J. Thugutta, z udziałem prof. T. J. Woyny, prof. R. Kozłowskiego i docenta A. Łaszkiwicza wydany został nakładem Towarzystwa Naukowego Warsz. IX tom Archiwum Mineralogicznego. Przeważnie drogą wymiany za powyższe Archiwum Mineralogiczne Pracownia otrzymała 21 wydawnictw perjodycznych zagranicznych, 38 krajowych i 94 dzieł i odbitek, zatem prawie o połowę mniej, aniżeli w roku ubiegłym, co się tłumaczy w pewnej mierze światowym kryzysem. Biblioteka Pracowni posiada skatalogowanych 2232 dzieł w 2318 tomach, w czym 631 tomów czasopism. Brak środków nie pozwolił już drugi rok zrzędu na dalsze katalogowanie i oprawę nabytków. Z biblioteki korzystało stale 9 osób. Prenumerata pism naukowych w dalszym ciągu była wstrzymana, uniemożliwiając niezbędny kontakt z nauką zagraniczną. Palącej potrzebie pozyskania stałej siły pomocniczej, mogącej zapewnić ciągłość badań naukowych, również nie można było zadość uczynić.

9. Pracownia Neurobiologiczna.

W okresie sprawozdawczym były wykonane, a częściowo i opublikowane następujące prace:

1) T. Simchowicz: O postaci współczulnej choroby Redlicha — Flatau (Neurologja Polska, 1932); 2) T. Simchowicz: Studja nad chorobą Tay-Sachsa i cierpieniami pokrewnymi; 3) E. Herman i J. Mackiewicz: Płasawica w przypadku nowotworu mózgu. (Badania anatomo-patologiczne); 4) B. Karbowski: Badania histopatologiczne nad zmianami w narządzie słuchu w ze-

spole infekcyjno-toksycznym u dzieci najmłodszych; 5) J. Pinczewski i B. Karbowski: Wpływ ucisku na dno III komory na diurezę (dośw. na człowieku); 6) J. Pinczewski i J. Mackiewicz: Przypadek paraliżu postępującego u dziecka; 7) J. Mackiewicz: Przypadek złośliwego zwyrodnienia glejaka łagodnego; 8) J. Mackiewicz: Przypadek złośliwego glejaka (spongioblastoma) z zaoszczędzeniem pewnych szlaków nerwowych. (Oba przypadki pokazane na konferencji w szpitalu na Czystem w czerwcu r. b.); 9) N. Zandowa: Dalsze badania doświadczalne nad sztywnością z odmóżdzenia. (Przedstawione na posiedzeniu Wydz. IV-ego T. N. W. w czerwcu r. b.).

Biblioteka Pracowni liczy 100 tomów dzieł specjalnych.

10. Pracownia Radjologiczna.

W roku sprawozdawczym ogłoszono drukiem prace następujące:

1) L. Wertenstein — Ciśnienie pary nasyconej radonu. (Akta Physica Polonica, 1933, t. I, str. 131); 2) H. Herszfinkiel i A. Wronberg — W sprawie możliwości neutronowego rozpadu pierwiastków zwykłych. (Acta Physica Polonica, 1933, t. II, str. 157); 3) H. Herszfinkiel — O emisji elektronowej metali pod wpływem twardych promieni γ (Acta Physica Polonica, 1933, t. I, str. 237); 4) Józef Rotblat — Przyczynek do znajomości dyfuzji w gazach bardzo rozrzedzonych (Acta Physica Polonica, 1933, t. I, str. 143); 5) M. Żyw — Ładunek odskoku radu D. (Acta Physica Polonica, 1933, t. I, str. 259).

W toku badań były prace następujące:

1) L. Wertenstein — Adsorpcja radonu; 2) H. Herszfinkiel — Rozproszenie promieni radu γ ; 3) H. Herszfinkiel i A. Wronberg — Promienie alfa samaru; 4) M. Danysz i J. Stelman — Elektrony dodatnie; 5) M. Żyw — Dezintegracja za pomocą neutronów; 6) J. Rotblat — Ciepło przemian β ; 7) H. Lebenfeld — Wydajność odskoku β .

Ponadto w ciągu roku sprawozdawczego przedsięwzięto szereg prac przygotowawczych w celu przystosowania aparatury do badań nad dezintegracją pierwiastków.

Za zgodą Zarządu T. N. W. sprzedano Zakładowi Fizycznemu Uniwersytetu Warszawskiego duży elektromagnes Weissa (pracownia posiadała dwa takie elektromagnesy), a za uzyskane pieniądze nabyto kilka przyrządów, z których najważniejsze są: komora Wilsona i oscylograf katodowy. Ponadto skonstruowano kilka wzmacniaczy typu radjowego do liczenia cząstek dezintegracyjnych.

Biblioteka pracowni liczy 109 tomów zakatalogowanych. Pracownia abonuje stale czasopisma: *Nature* i *Zeitschrift für Physik*. Ponadto kierownik pracowni abonuje z własnych funduszy na rzecz pracowni *Journal de Physique et le Radium*.

11. Obserwatorium Astronomiczne im. J. Jędrzejewicza.

Obserwatorium pozostawało nadal pod naukowym kierownictwem Obserwatorium Astronomicznego Uniwersytetu Warszawskiego. Jest ono naukowo nieczynne z powodu bardzo niedogodnego położenia pomiędzy wzniesionymi przy nim wysokimi domami. Obecnie odbywa się jedynie praca konserwatorska. Sam budynek i urządzenia wewnętrzne znajdują się w niezłym stanie. P. Dyr. Michał Kamiński zajęty był częściowo sprawdzaniem inwentarza i biblioteki Obserwatorium i pracę tę ukończy w następnym okresie sprawozdawczym.

Biblioteka Obserwatorium zawiera 1278 pozycji katalogowych.

12. Biblioteka Centralna.

Księgozbiór Biblioteki Centralnej powiększył się o szereg cennych książek, ofiarowanych przez spadkobierców ś. p. Mece-nasa Adolfa Suligowskiego, i liczy obecnie 13.700 numerów dzieł skatalogowanych, czyli o 130 numerów więcej, niż w roku ubiegłym. Ponadto Biblioteka uzyskała, przeważnie drogą wymiany, szereg czasopism i wydawnictw ciągłych, które zostały włączone do katalogu pod numerami już istniejącymi.

W roku sprawozdawczym przygotowano do druku i wydrukowano część pierwszą katalogu wydawnictw T. N. W., oraz przygotowano i częściowo wydrukowano część drugą.
